

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 129/05-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2005 predbežne prerokoval sťažnosť C. H., bytom K., zastúpenej advokátom JUDr. R. B., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 670/99, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť C. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. marca 2005 doručená sťažnosť C. H., bytom K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. R. B., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len okresný súd“) v konaní o jej žalobe proti žalovanému Bytovému podniku mesta K. o neplatnosť prevedenia na inú prácu a náhradu mzdy vedenom pod sp. zn. 19 C 670/99.

Podľa tvrdenia sťažovateľky bolo nálezom ústavného súdu č. k. I. ÚS 142/03-28 z 26. novembra 2003 vyslovené, že bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 670/99. Sťažovateľke bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 60 000 Sk, ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov a zaviazal ho zaplatiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia. V sťažnosti sa uvádza, že nález ústavného súdu sa vzťahuje na prietahy v predmetnom konaní do 2. septembra 2003, keď bolo odročené pojednávanie za účelom nariadenia znaleckého dokazovania. Od tohto momentu podľa názoru sťažovateľky dochádza k zbytočným prietahom, pretože do dnešného dňa nebolo nariadené znalecké dokazovanie. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza prehľad úkonov, ktoré boli vykonané po 2. septembri 2003.

Podľa sťažovateľky okresný súd porušil jej základné právo garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, keď nekonal bez zbytočných prietáhov aj napriek nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 142/03-28 z 26. novembra 2003. Vzhľadom na dĺžku celého konania a pocit právnej neistoty sťažovateľka žiada priznať jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške 60 000 Sk.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti doručenej ústavnému súdu navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo C. H., právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, zaručené podľa ustanovenia článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 19 C 670/99 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice II prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 670/99 konal bez zbytočných prietáhov.

3. C. H. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 60.000,-Sk, ktoré jej je povinný zaplatiť Okresný súd Košice II do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice II je povinný nahradiť C. H. trovy právneho zastúpenia vo výške 5.280,- Sk do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.“

Ústavný súd vyzval okresný súd na zaslanie predmetného súdneho spisu. Spis okresného súdu spolu s vyjadrením predsedu okresného súdu bol doručený ústavnému súdu 14. apríla 2005.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení uvádza prehľad úkonov vykonaných v danej veci a podľa jeho názoru v predmetnej veci nejde o zbytočné prietahy okresného súdu, pretože okresný súd vo veci konal riadne a na dĺžku konania má vplyv predovšetkým konanie samotnej sťažovateľky. Za obdobie, v ktorom vytyka prietahy v konaní, podala proti rozhodnutiam okresného súdu 3 odvolania, čo viedlo k tomu, že sa spis musel postupovať nadriadenému súdu na rozhodnutie, v dôsledku čoho sa oddŕaľovalo aj vyhotovenie znaleckého posudku. Predseda okresného súdu poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka do dnešného dňa nezložila na účet okresného súdu preddavok na trovy znaleckého dokazovania a z toho dôvodu nemohol byť znalecký posudok ani vyhotovený. Sťažovateľka dala dvakrát návrh na oslobodenie od platenia súdneho poplatku, pričom v potvrdení o zárobkových a majetkových pomeroch neuviedla sumu 60 000 Sk, ktorú jej priznal ústavný súd. Podanie ďalšej sťažnosti považuje predseda okresného súdu za účelové.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť. Namietat' porušenie svojich práv v konaní pred ústavným súdom sú totiž oprávnené len tie fyzické osoby alebo právnické osoby, ktoré splnili všetky zákonné podmienky spojené s nadobudnutím a uplatňovaním takýchto práv. Z konania o ústavnej sťažnosti sú preto vylúčené také návrhy, keď sťažovateľ nesplnil niektorú zo zákonných podmienok potrebnú pre vznik právneho vzťahu, porušenie ktorého namietal na ústavnom súde. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je jej zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal sťažovateľ (I. ÚS 53/96, I. ÚS 62/96, I. ÚS 20/97).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95). Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Nálezom ústavného súdu č. k. I. ÚS 142/03-28 z 26. novembra 2003 bolo rozhodnuté o tom, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 19 C 670/99 bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd sa zaoberal prietahmi do 2. septembra 2003. Preto do tohto času ústavný súd vec považuje za právoplatne rozhodnutú (prekážka *res iudicata*). Predmetom konania v rámci rozhodovania o tejto sťažnosti môže byť preto iba konanie na okresnom súde po 2. septembri 2003.

V predmetnej právnej veci boli okresným súdom vykonané tieto úkony:

Dňa 2. septembra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania.

Dňa 11. septembra 2003 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľky.

Dňa 25. novembra 2003 bol daný pokyn kancelárii na doručenie vyjadrenia sťažovateľky žalovanému.

Dňa 25. novembra 2003 oznámila sťažovateľka okresnému súdu, že vypovedala splnomocnenie na zastupovanie JUDr. J. F. a udelila splnomocnenie JUDr. R. B.

Dňa 28. novembra 2003 bol vytýčený termín pojednávania na 2. marec 2004.

Dňa 2. marca 2004 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci prítomní). Pojednávanie bolo odročené za účelom vyhotovenia znaleckého posudku.

Dňa 8. marca 2004 okresný súd uznesením ustanovil znalca z odboru písmostnalectva.

Dňa 17. marca 2004 došlo okresnému súdu podanie ustanoveného znalca, v ktorom uviedol, že z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti nemôže začať s vypracovávaním znaleckého posudku skôr ako v júli, resp. auguste 2004, a taktiež požiadal o zadováženie originálu (nie iba xerokópie) pracovnej zmluvy a dostatok porovnávacích autentických písomností, na ktorých sú podpisy sťažovateľky.

Dňa 1. apríla 2004 bolo vyhotovené opravné uznesenie, v ktorom sa uvádza, že žalobkyňa (namiesto žalovaná) je povinná zaplatiť štátu preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Dňa 7. mája 2004 podala sťažovateľka odvolanie proti uzneseniu z 1. apríla 2004.

Dňa 14. mája 2004 bol spis predložený Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“).

Dňa 3. júna 2004 bola vec vrátená okresnému súdu z dôvodu, že opravné uznesenie, proti ktorému podala sťažovateľka odvolanie, bolo vydané vyššou súdnou úradníčkou a z tohto dôvodu mal o odvolaní rozhodnúť sudca.

Dňa 14. marca 2004 okresný súd odmietol odvolanie žalobkyne z dôvodu jeho oneskoreného podania.

Dňa 30. júna 2004 podala žalobkyňa odvolanie proti uzneseniu okresného súdu zo 14. marca 2004.

Dňa 9. júla 2004 bol spis postúpený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 20. septembra 2004 krajský súd vydal uznesenie, ktorým uznesenie prvostupňového súdu potvrdil.

Dňa 25. októbra 2004 sa spis vrátil okresnému súdu.

Dňa 16. novembra 2004 podala sťažovateľka návrh na oslobodenie od platenia súdneho poplatku.

Dňa 6. decembra 2004 žalobkyňa urgovala vyhotovenie znaleckého posudku.

Dňa 14. januára 2005 sa sťažovateľka sťažovala na priet'ahy v konaní.

Dňa 26. januára 2005 bolo vydané opravné uznesenie, ktorým sa dátum uznesenia okresného súdu č. k. 19 C 670/99-79 opravil na 14. jún 2004.

Dňa 26. januára 2005 okresný súd vydal uznesenie, ktorým sa sťažovateľke priznalo 50 % oslobodenie od súdneho poplatku.

Dňa 14. februára 2004 podala sťažovateľka odvolanie proti uzneseniu o oslobodení od súdneho poplatku.

Dňa 18. februára 2005 bol spis predložený na rozhodnutie o odvolaní krajskému súdu.

Dňa 4. marca 2005 bola vec vrátená súdu prvého stupňa na opravu zrejmej nesprávnosti.

Dňa 23. marca 2005 bolo uznesenie okresného súdu opravené – bol doplnený dátum vydania uznesenia.

Na základe sťažnosti a na základe vyžiadaného spisu okresného súdu dospel ústavný súd k záveru, že v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 19 C 670/99 nedošlo po 26. novembri 2003 k zbytočným priet'ahom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V konaní na okresnom súde sa vo veci robili úkony bez zbytočných priet'ahov, okresný súd konal priebežne, čo vylučuje záver, že v konaní došlo k porušeniu vyššie uvedeného základného práva sťažovateľky. Sťažovateľka viackrát podávala odvolanie proti rozhodnutiam okresného súdu, v dôsledku čoho sa musel spis postupovať nadriadenému súdu, sťažovateľka nezaplatila preddavok na trovy znaleckého dokazovania, podala návrhy na oslobodenie od platenia súdneho poplatku, čím prispela do značnej miery k predĺženiu konania vedeného na okresnom súde.

Právny zástupca sťažovateľky v sťažnosti uvádzal porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V petite sťažnosti však uvádza iba porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy. Vzhľadom na to, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný petitom návrhu na začatie konania, ústavný súd sa zaoberal iba namietaným porušením čl. 48 ods. 2 ústavy.

V súčasnosti nemožno zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti odstrániť. Preto ústavný súd neskúmal splnenie ostatných procesných podmienok.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2005